

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atque Legvm || Pene Omnium
Gentium, Et || Rerum Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

2 de Iure deliberandi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

fisc explicat, quando fiscus succedit tanquam ab intestato, vel tanquam ex confiscatione, propter delictum. Et proinde ultra nihil addam, sed remittam egentem hac tractatione ad eundem, ad ca. Raynuius, ad ver. Et uxorem nomine Adelafram, in successione ab intestato, a num. 270. vsque ad num. 298. de testam. & de vacantibus, sequentibus numeris. Nos quoque de hereditatibus, quae in fiscum deferuntur, aliqua annotauimus lib. 3. Syntag. ca. 12. Exstat & decisio Rotae 865. in antiquis, incipiens, *mortuo Tizio*, titulus de testament. qua bona clerici decedentis sine legitimis hereditibus, fisco ecclesiae adiudicantur, non secularis principis.

¶ Tritum tamen est in Gallia, regem vel fiscum eius succedere allophyliis iure albanagii, id est, iure alibi natorum, si regnicolis diplomate principis non fuerint infelici, & ut dicimus, si non

fuerint affiliati. Cui iuri suffragatur ius commune, *l. non lic. habi. Metrac. §. de lib. 11. C. tit. 55. Notat. hoc Guilhelm. Bened. in c. Raynuius, in ver. Et uxorem nomine Adelafram, decis. 5. numer. 48. Et seq. de testam. Pap. in rba pso. arefso. lib. 5. tit. 2.* Ita succedit quoque peregrinis decedentibus in regno, non naturali fatis, antiquata Athen. omnes peregrini, commun. de successione, exceptis scholasticis.

¶ Tenet tamen & fiscus locum heredis, quando bona heredi, tanquam ab indigno adempta, illi deferuntur, *ut in l. cum quidam. Et in l. Claudius, in fin. de iis quib. ut indign. Et l. 1. Et hereditas, ubi. Et videnda gloss. C. cod. tit.* Sed haec & familia, magis ad ius confiscationis, & ad poenas delictorum, quam ad iura successionis pertinere videntur. Ideo successioni ab intestato finem hic impono.

DE ACQVIRENDA, VEL AMITTENDA HEREDITATE. LIBER. XLVI.

De ratione huius libelli. Cap. 1.

- 1 Continuatio libri 46. ad precedentes. Et nu. 5.
- 2 Heres necessarius quis.
- 3 Heres suus, & necessarius quis.
- 4 Aditio hereditatis quibus heredibus non erat necessaria, & praecedent.
- 5 Mortuus fuisse vinum ex consuetudine, quid significet.
- 6 L. cum heredes, de acq. poss. sub lata sit ex Galliarum vsu.
- 7 Aditio hereditatis an sine actu corporali fiat.

OSTENDAM iam superioribus libris explicauimus ea, quae pertinent ad causam testamenti, & intestati defuncti: ordo videtur postulare, ut effectum vtriusque causae doceamus, & communia pertractemus. Scopus vtriusque est, habere & constituere heredem, qui talis, nisi habeat, vel habuerit, vel velit habere hereditatem, vel ius hereditatis, non potest esse nec dici. ¶ Antiquitus tamen quidem erant heredes aliqui necessarii, qui velent nolentve, hereditatem habebant defuncti, Cuiusmodi: seruus heres institutus, qui omnino post mortem testatoris liber necessarius fit heres, §. necessarius, de her. qual. Et differ. l. lege Cornelia, 12. de testam. P. si is testatoris seruus, non si alienus, §. seruus, de hered. insti. l. si alienum eo. tit. P. & per institutus sit, reiecta conditione, si velit, quae faceret illum voluntarium, lex parte, de acq. hered. P. l. si sub conditione, §. fin. de her. al. quin enim nisi in seruo conditio perpetua adiecit, l. Corn. de her. insti. P. l. verb. de cond. insti. Et hic seruus non eggebat aditione, sed cogebatur ob praemium acceptae libertatis heres esse, l. de neces. her. inst. C. l. 1. qui manu. non poss. & talis erat a die mortis testatoris. ¶ Erant tamen & sui & necessarii heredes, liberi qui in potestate morientis fuerant eius mortis tempore, qui omnino, siue velent siue nolent, tam ab intestato quam ex testamento heredes erant, §. sui & necessarii, de her. qual. Et differ. l. si qui putat, 15. Et l. necessarii, §. 7. de acq. hered. lib. 29. P. tit. 2. l. consuetudinibus, §. 1. de cond. Et demonst. P. l. si 10, §. 1. de in iust. rupt. P. d. l. lege Cornelia, 12. de testam. & in eos dominium & hereditas continuabatur ex lege 12. tab. sine aditione, l. in suis, 11. de lib. Et posth. l. in suis, 14. de suis & legit. P. donec praetor ipsis permisit volentibus se abstinere ab hereditate, vt potius parentum, quam ipsorum bona a creditoribus possiderentur, d. §. sui autem, de her. qual. Et differ. Et d. l. necessarii, §. 7. de acq. hered. l. nam nec, §. 1. de leg. 1. Et hoc beneficium vique adeo in edicti perpetui transfuit potestatem, vt ea de causa non fuerit postea necessarium adiri praetorem viuentem, vel iudicem, vt abstinendi ab hereditate peteretur licentia, l. ei qui se non immiscuit, 12. Et l. si quis filium, §. 1. de acq. hered. P. l. si min. se ab her. abst. lib. 2. C. tit. 39. ¶ Fuerunt & alii necessarii heredes, in quibus nec creatio, nec aditio hereditatis erat necessaria: idque quo tempore decemviralibus legibus Romani utebantur, & quando testamentum fiebat per as & libram, & heres familiaris emebat, §. 1. de test. Gall. lib. 15. ca. 12. C. 1. d. Orat. tunc enim cum fiebat familiae emancipatio, heres fieri & adire videbatur, in contractu emtionis fidem suam accommodando adhibitis testibus: vel ex contractu conueniri possit emtionis, §. 1. de em. l. 1. eo. P.

¶ Verum tamen tamen cum sequentibus temporibus placuerit, liberam relinqui hereditatis agnitionem, visum est aequum nemi-

nem cogi debere adire, l. nec emere, de iure delibe. C. Et proinde & de iure deliberandi tractandum fuit & spatium ante aditionem cernendi & consultandi datum, vt videret heres, vt tum sibi expediret hereditatem agnoscere. Proinde nos de hac iure ante acquisitionem vel repudiationem dicemus, & subiiciemus deinceps Deo fauente, quae ad vtramque partem pertinent, quid, & quod duplex, de his quae petuntur seu de petitione hereditatis, a quibus acquiratur vel per quos fiat aditio, de forma acquisitionis hereditatis per collationem, de personis quibus non queritur hereditas, & ibi de ademptione, repudiatione, de iure accrescendi, & de fine & rationibus acquisitionis, vel repudiationis. ¶ Et tamen quae in iure Gallico, & alibi de aditione corporali non valde contentatur, propter consuetudinem generalem, qua, mortuus fuisse vinum, de qua consuet. proprium opus, le mort fuisse le vis. edidit Tiraq. hanc consuet. habere locum Papie, Mediolani, tradit & examinat. Barbat. consil. 58. incip. sapienter dicit Psalmista, in 14. col. cum 3. seq. in 2. vol. Simile statutum dicit Ioannes Imolenf. consil. 16. in ciuitate Imolenf. Et Franc. Aret. consil. 16. in Senenfi ciuitate, tamen propter repudiationem, collationem, & ius deliberandi, vel ob inuentarii necessitatem, & alia quaedam, quae ex sequentibus apparebunt, valde vtilis & necessaria est aditionis & repudiationis speculatio.

¶ Neque tamen verum arbitrator, quod tradunt ex consuetudine sublatam esse, l. cum heredes, de acq. poss. P. Nam concesso, quod heredes in Gallia se dicant saluos seu possessores hereditatis, sine alio corporali ministerio: nihilominus egemus illorum declaratione, vt sciamus num velint esse heredes, vel nolint aut velint repudiare, si enim cum heredes instituti sunt, iura traesunt ad illos a morte testatoris, egent de declaratione repudiationis, nisi velint se implicari oneribus hereditariis. ¶ Addit tamen Baldus, quod existante hac consuetudine, per quam fiat translatio sine actu aliquo possessionis, ideo non censetur sublatum remedium possessionis ad adipiscendam executionem. Et quamuis possessio ipso iure continetur in heredem perinde, ac si fuisset apprehensa: tamen quia ipsa possessio est iuris, pro adipiscenda actuali possessione, potest in teutare quis remedium, l. si de edict. D. Adriat. tol. quod est remedium adipiscendi rem, & interdictum quorum bonorum. De quibus vide fise disputantem & citantem interpretes Bart. Chastanum, ad §. 1. de successione, nu. 1. 2. 3. 4. vbi & de consuetudine, le mort fuisse le vis. & c. in consuet. Burg. Vbi & restringitur regula illa in quatuor casibus, inter quos & excipitur causa heredum succedentium ex testamento. Sed & si is qui dicitur saluus morte alienius ex consuetudine, vendat ius suum alteri antequam adipiscatur reale possessionem, talis emtor non poterit se dicere vestitum vel salutum, Bal. ad rub. de caus. poss. Et propr. Chast. ad §. 14. ad ver. la femme Mariee, nu. 15. des droits appartenans a gens mariez, in consuet. Burg.

De iure deliberandi. Cap. 2.

- 1 Deliberandi iuris causa impulsiva.
- 2 Heres qui cepit administrare, non habet ius deliberandi.
- 3 Deliberare unde dicatur.
- 4 Creatio hereditatis quid, & forma: duplex, vulgaris & continua, & qua, nu. 5.
- 5 Creatio num distingueretur ab aditione.

- 7 *Ius deliberandi subrogatum in locum cretionum, & plenius illis.*
- 8 *Deliberandi tempus a quo petium, & nunc a quo dicitur. & numero.*
- 10 *Transmissio iuris deliberandi quando fieret.*
- 11 *Deliberandi forma de aduenda hereditate, & quid pcedente tempore fiat.*
- 12 *Deliberandi ius cui concedatur.*
- 13 *Adeundi delatam hereditatem ius quando in heredes transmittatur.*
- 14 *Transmissio iuris deliberandi in Gallia quando consideratur.*
- 15 *Transmissio in iure speciei qua, naturalis & sanguinis qua, conuentionalis qua, & legalis. m. 16. 17. & 18.*
- 19 *Suitatis transmissio qua.*
- 20 *Transmissio hereditatis ratione sanguinis. Differentia eius sum transmissioe suitatis, & conuentionia. & num. 21.*
- 22 *Transmissio ex locum antiquioribus, de iure delib. C.*
- 23 *Deliberandi extra tempus quando quis possit adire.*
- 24 *Deliberandi ius a iure adeundi differt.*
- 25 *Successori edicti tempus, quomodo differat ab aditione.*
- 26 *Hereditas delata que dicitur.*
- 27 *Tempore deliberationis creditores hereditarij non possunt expelli.*
- 28 *Rationes iuris deliberandi. & seq.*
- 29 *Debita maxime apparent mortuis debitoribus, & quare non ante sepr.*
- 30 *Ditiores quam sint, se arbitrantur homines.*
- 31 *Dominia rerum in incerto esse non debent.*

Hereditates ¶ quamuis videantur esse lucrosæ, nihilominus hæpe danuum habent, §. *neg. tamen, de auct. iur. apud Just.* vel ratione æris alieni latentis, quod post mortem solet detegi: vel ratione legatorum & fideicommissorum, quæ aliquando totam exhaustiunt hereditatem: vel ratione litium, quibus non vexari nostra permaxime interest. *l. minoribus, de minor. 25. an. P.* Interdum hereditas ex testamento defuncti, ex pacto maiorum, vel ab intestato defertur, & eligenda est causa ex qua quis velit dici heres, propter diuersos exitus diuersorum modorum, *ut in l. i. qui putat, 15. cum duabus seq. de acqu. her. P. cum siml.* Ex his dubium, imminensque periculum, in præcipiti facti reprehensio, & bene præcipiunt, qui verat quicquam agere, quod dubites noceat, an profic. Et in rebus magnis memoriaque dignis, consilia primum, deinde acta, postea euentus spectantur, *Cic. 2. de Orat. ¶ Principium*

¶ namque hoc esse debet heredis prudentis deliberare. Nam si pr. us se immisceat negotiis hereditatis, & postea deliberandi tempus postulet, sero sapit, nec permittitur, nec habet relinquenda hereditatis facultatem, §. *extraneis autem, de her. qual. & diff. l. i. sum, & l. i. sicut, C. de rep. her. Et ita indicat iur. reser. Pap. in senatu Paris. 7. Mar. 1529. lib. 2. 1. v. haps. areff. lib. 19. are. 1. Chass. ad §. 12. ad. ver. par. benefice d' inuentaie, m. 3. de successione, in consuetu. Burg. nisi minor sit 25. annis, qui iuuetur restitutione tãquam deceptus, l. *prator. §. sed. & si hereditatem, de minor. 25. an. l. 1. C. si min. se ab her. ab**

3 *strm. ¶ Deliberare, ¶ a libella qua quid perpenditur, dictum est, vt ait Sextus Pompeius Festus, libro quarto, de verb. sign. Quemadmodum enim per libellam seu libram, res ad iustum & ceterum pondus reducuntur: sic consultatione & perquisitione diligent, res quæ dubia est, ad certitudinem quandam deducitur, num expediat heredi scripto vel ab intestato vocato adire hereditatem, vel*

4 *rependiare. ¶ Deliberatio ¶ fiebat olim, & per cretionem, & sine cretione. Vlpianus in titulo, fragmento 12. Cretio est, inquit, certorum dierum spatium, quod datur instituto heredi ad deliberandum, utrum expediat ei adire hereditatem, necne. Adit postea, quomodo hæc fiebat in testamentis cretionis conditio, hoc modo, Titius heres esto, cernitoq, in diebus centum proximis quibus scieris potest, si quis ita creueris, exheres esto. Quare, inquit, cernere est verba cretionis dicere, ad hunc modum, cum me Menius heredem institueris, eam hereditatem adeo, cernoque. Ita duplex erat formula instituedi, & duplex inde deliberandi & adeundi modus, & effectus.*

3 *¶ Et ¶ cretio aut vulgaris, aut continua: vulgaris, in qua adiciuntur hæc verba, quibus scieris poterisq, Continua, in qua non adiciuntur. Sit: cretione heres institutus, si constituerit nolle se heredem esse, statim excluditur ab hereditate, & amplius eam adire nõ potest. Cum cretione vero heres institutus, sicut cernendo fit heres, ita non aliter excluditur, quam si intra diem cretionis non creuerit. Ideoque etiam si constituerit nolle se esse heredem, tamen*

si superfiat dies cretionis penitentia actus, cernendo heres fieri potest. Et qui vulgarem habet cretorem, dies illi dati computantur, quibus scit se heredem institutum esse, & potuit cernere: et vero qui continuum habet cretionem, etiam illi dies computantur, quibus ignorauit se heredem institutum: aut sciuit quidem, sed non potuit cernere, hæc in fragmentis Vlpiani. ¶ Sextus ¶ vero Pompeius, libro tertio, de verborum significationibus. Cretio, inquit, modo significat, hereditatem adit: modo maior ætate vel ceteris sum, modo iudicant, modo diuisi: que omnia a duobus verbis, cretio & cerno, veniunt: cuius vnus origo ex Greco trahitur, quod illi xpariv dicunt persicere. Et sic cõsentit cum Vlpiano Sextus Pompeius, dum ait, Cretio, hereditatem adit. Et Vlpianus dixit, Si ut cernendo fit heres, vt cretio esset aditio. Quamuis quidam Pompeii interpretes dicat non id significari, putans quod cretionem aditio hereditatis sequebatur, quod aliter se habet. Docet & prædicta formula cretionis, Cum me Menius heredem institueris, eam hereditatem adeo cernoque. Ibi enim aditio præcedit, adeo: cretio: que ut cernog, Per cretionem enim apparebat heres. Varro & iustum in testamento, cernito, explicat, id est, facito vt videant te esse heredem. Verba eius in r. de lingua Latina, Dicitur cerno a cerno, id est, a creando, ab eo quod cum quid creatum est, tunc denique videtur. Hinc fines capillorum discriminet, quod finis videtur discrimen: & quid id in testamento, i. facito videant te esse heredem. Itaq, in cretione adhibere iubet testes. Et ita Cicero mihi videtur vltimæ cretionem, pro ipsa aditione perfecta, & cernere pro adire, pro eo quod Græci dicunt ἐπιδικῆσαι εἰς τὸ κληρονομασθῆναι, vel εἰς τὸ εἶναι, immiscere se hereditati, & bonis, vel ingredi & adire bona. In qua sententia & est Budæus, in commentariis linguæ Græcæ, pagina 98. & Bud. in annot. prior. ad Pandectas, ad l. 2. de orig. iur. Cicero ita pro aditione ponit cretionem, vt ad Herennium, *¶ de rosi dicitur qui multas hereditates adierit, prospice tu, qui plurimum cernis. Et contra Rullum, Hereditatem cretumus. Et alibi ad Atticum 6. Quare adingens Aspidum nostrum, hominem amantem me, nunc credo eo magis, quod debet etiam fratris Appii amorem erga me cum reliqua hereditate crentisse. Item ad Atticum, 11. Gaius hereditatem creui. Dies porro cretionum, dicebantur tempus in quo debebat ex lege præscripta, de clarare voluptatem acceptationis hereditatis heres. ¶ Cretionum ¶ ius postea abolitum fuit, l. *cretionum, de iure delib. C. necessarioq, aliud tempus deliberandi oportuit constitui, quia cretiones non nisi in hereditatibus testamentariis, neq, etiam in omnibus, sed tantum in quibus testator cernere heredem iussisset, locum habebant, & ideo in suspensio erat hereditas testamento sine cretione & intestati, de quibus etiam deliberandum est. ¶ Petebatur ¶ olim tempus deliberandi a prætoribus, secundum negotiorum necessitatē, vel longius, vel breuius, l. 1. §. pen. & §. eo. P. non minus quam 100. dierum, l. 2. eod. P. l. si curatoris. 9. eod. ¶ Et in edicto aiebat prætor, Si tempus ad deliberandum peti. et. do. bo. d. l. 1. §. nisi prætor. eod. P. Cum dicit autem tempus, nec adicit diem, sine dubio, inquit Vlp. d. l. 1. §. si. in venditione, §. de tempore, de bo. auct. iur. pos. P. ostendit esse in ius dicentis potestate, quæ diem præstituit. Nec non illud sciendum est, nonnunq, semel nonnunq, sæpius, diem ad deliberandum dandum esse, dummodo prætori iuadeatur, tempus, quod primum aditus præstituerat, nõ sufficere, l. 3. de iur. del. Sed hoc impetrari non debet nisi magna ex causa, l. 4. eo. tit. Ius tamen Codicis statuit, peti posse a magistratibus, & a principe, & sæpius: dummodo a magistratibus impetrata dilatio, nouem menses non excedat, si a principe, annum, §. si. sed quia. eo. C. Constituit autem Instin. nec peti tempus, sed concedi ex lege annum, quo omnis deliberandi facultas concluderetur: data nihilominus potestate transmittendi ad successores hoc ius, si intra illud deliberandi tempus deceffit heres, qui adire vel repudiare debebat, l. *num antiquioribus, eod. C.* Nunc in Gallia, heres a die qua scilicet sibi delatam hereditatem, eam agnoscere debeat intra 40. tantum dies. Vt intra tantundem tempus inuentariõ conficiat & cautionem exponat apud magistratum, fore vt facti faciat creditoribus pro modo bonorum, vt in lege municipali Biterugum continetur. ¶ Porro ¶ omnibus heredibus repudiare hereditatem licet delatam, quod non prius facere tenentur, quam ad hoc in iudicem euocentur, qui tempus ad deliberandum præstituit, etiam nõ petentibus, vt scribit Car. Molinaus ad §. par. quasi. Io. Gall. q. 180. facit l. 1. §. sane, de success. edict. P. Alioquin enim nisi interpellentur, videntur ignorasse delatam sibi hereditatem fuisse, & ante non videtur præscribi anno adeundi videntis heredis facultas, quæ iuris ciuilis est, §. 1. de perpet. & temp. act. vel alio longiori tempore nisi intra quod adire deberet, constitutum esset tempus**

tempus a magistratu, si curatoris, de iur. del. C. quando, de acq. her. P. Quod autem ad ius transmittendi pertinet heredis morientis, si a tempore scientie moriatur, intra annum, praescriptio ei & heredibus currit ad eundem, secundum l. cum antiquioribus, & l. quoniam sororem, de iure del. C.

11 Forma deliberandi, ut primū petatur dilatio, vel secundum iuris terminum eam amplectatur. Subiūde pendente tempore deliberandi, forma seruetur, ut interim nō tantum creditoribus, sed etiam heredi instituto, praetor vel magistratus subueniat, iūq; copiam faciat instrumentorum inspiciendorum, vnde instruere se possint, expediat necne agnoscere hereditatem, l. Aristo scribit, de iur. de. P. l. Aristo, 28. de acq. he. P. Sic inspiciendarū tabularum testamenti aperiendarū, & describendarū dabitur facultas, l. 1. & 2. quemadmodum test. aper. P. sine quibus heres certus de oneribus impositis esse non potest, neq; quicquam illis iniuris & perperis respondere, d. l. quemadmodum test. a. l. 2. de his controuersis, de transf. P. Petebatur autem ab herede aperiiri intra tertium aut quintum a morte testatoris diem, Jul. Paul. lib. 4. recep. sent. tit. 6. ad eundem ea de re iudex seu magistratus competens, l. quemadmodum test. ape. lib. 6. C. tit. 32. vel per libellum, vel pro tribunali, ut pro more loci, adhibitis & conuocatis testibus, qui signarunt, vel aliis honestis iuris praesentibus, aperiatur, & ab his rurius, si opus est, obsequentur, l. 2. eo. C. Legum porro antiquarum in aperiendo si legitimates de quibus in l. cum ab initio, & l. sed si maior, & l. 1. v. l. eo. tit. P. si ius codicis seruetur, de quo in l. 2. & 3. eo. C. non valde exigitur. Fit & publicatio testamentorū coram iudice, vt deinceps eorum rata & publica sit fides & auctoritas, l. publicari, C. de testam. & de his quae ibi scribuntur & disponuntur, transigi agere possit, l. quemadmodum test. ape. Et quamuis tabulae interdicant, tamen disposita in illis rata & debita sunt, d. l. publicari, & l. v. n. si tab. est. a. ex. f. a. in P. Pendente etiam deliberandi tempore, praetor vel iudex aditus, bonis prospicit & hereditati laeenti ea ex parte edicti, qua dicit, l. ait praetor, 7. de iure del. P. Si iusta causa deliberandi videbitur, bona interea dimittit, nisi causa cognita boni viri arbitratu, vtebo. Sic enim prohibentur alienationes, & exercitium actionū. Et in causae cognitione vertitur, an iusta causa sit, vt diminuat praetor permittat, qualis funetis causa, item eorum quae sine periculo non possunt omitti, puta, si debitum vtget, & deficiat facienda, agri colendi, &c. de quibus vide d. l. ait praetor, & l. filius, 9. l. Aristo, 5. & l. i. g. tit. 6. ad. P. Et petitur a iudice & conceditur interdum haec diluendi vel negotia gerendi necessaria & vrgentia heredi deliberanti, qui tamen debet protestari se id non agere nomine aditionis, d. l. Aristo, §. si maior sit hereditas, alioquin enim euacuetur repudiā di priuilegium. Datur & interdum curator bonis eius rei gratia, & ad conseruandam hereditatem, l. 1. de curat. bon. dan. l. lib. 4. 2. P. tit. 8. 12 Deliberandi ius datur heredi instituto, dummodo is seruus non sit: nam eo casu, nō seruis sed dominis, cuius sunt serui, datur, l. 1. de iur. deliber. P. Serui enim pro nullis in iure ciuili habentur, d. l. 1. de iure deliber. l. quod autem, & l. seruis, de reg. iur. l. quis testamento, §. seruis, de testam. P. cum similibus. Et si plures heredes sunt, & singulis potestas deliberandi datur, l. si plures gradus, 10. de iure delib. siue si sint ex testamento, siue ab intestato heredes, Azo in Sum. tit. de iure delib. C. licet vniuersales: quippe quia legataris seu heredibus particularibus non datur, §. l. in l. ad ver. petet. eo. P. per l. si hereditatem, mand. P. Petitur & nomine pupillorū vel minorum a tutoribus vel curatoribus deliberandi tempus, d. l. l. ait praetor, de iure delib. P. Competit & ius deliberandi fisco, quando succedit tanquam heres, puta spūitis, vel aliis decedentibus ab intestato sine proximis vel vxore: & si is, cuius heres est, habuerit ius transmittendi, hoc eodem iure, vt alius heres quilibet, vtetur fisco, Cyn. in addit. ad l. si quis mihi bona §. si quis plane, de acq. here. & ibi Bal. Chass. ad §. l. ad ver. de successione, des. Bassards, in consuet. Burgund.

13 Effectus potro & finis deliberationis est, vt priuilegium, quod olim tantum suis heredibus concedebatur, vt ante aditam hereditatem delatā, & ante apertas eius tabulas morientes transmittentur ius ad eundem ad heredes, l. 1. de iis qui ante aper. tab. Cod. communicetur etiam heredibus extraneis, & possint, si moriantur, intra annum a tempore scientiae computandum delatae hereditatis, ad eundem facultatem etiam ad heredes transmittere. Si vero decesserint post annum, nihil transmittant, l. cum antiquioribus, & l. quoniam sororem, de iur. delib. Neque si moriantur ignorantibus sibi delatam hereditatem, vt ait lat. in l. cum antiquioribus, l. 4. nu. 3. & alii, C. de iur. delib. In Gallia certe proculdubio vbi agitur de hereditate proximorum, descendentiā, ascendentiā,

vel collateralium, transmissionis huius subtilitas contemnitur, propter consuetudinem quod horum mortuus siue sciens, siue ignorantis delatam sibi hereditatem, si sit vnum proximum de genere, seu vt verba sonant, le mort saisi le vis plus prochain heritier habile a luy succeder, §. 1. des successions, in consuet. Burg. & ibi Chass. num. 1. 2. 3. 4. Et ita vt generalis consuetudinis transmittitur & ius deliberandi & ad eundem, imo ius hereditatis in extraneum heredem, Guil. Bened. ad rep. c. Raynuius, ad ver. mortuo itaq; testatore, vbi transmissionum tractat materiam n. 188. & 71. & 72. Ceterum, si heres ignorantis ex alio sit quam de genere, puta heres sit institutus extraneus omnino, dubium remanet, num ius deliberandi ad heredes transferat mortuus intra annum. Et tandem placuit cum iure communi, hunc nec vt praedictae consuetudinis transferre ignorantem morientem non aditam hereditatem, quoad ius ad eundem, nec quoad ius deliberandi, quod non habet locum in ignorante. Sed tunc regula generalis erit obseruanda, vt hereditas non adita ad extraneos & testamentarios heredes non transmittatur, l. quoniam sororem, de iur. delib. C. l. vni. §. in nouissimo, de caduc. toll. C. Ratio ex l. nemo plus iuris, de reg. iur. & in d. l. cum antiquioribus, §. Et ita consuetudinem hanc, le mort saisi le vis, non habere locum in testamentariis extraneis a proximitate heredibus defendit Chassaneus ad §. 1. des successions, num. 5. in 3. limit. in consuet. Burgund. & in §. 14. des droits appartenans a gens mariez, ad ver. la femme Marise, nu. 12. & notat Guillelmus Benedictus in d. c. Raynuius, ad ver. mortuo itaq; testatore. Quod vt intelligamus facilius, nos oportet transmissionum species disti gere in genere & in specie, ex quibus appareat, quae ad successores transmittantur, cum voluntate vel sine ea, decedentium. Alia namque naturalis, alia conuentionalis, alia legalis, quas tres transmissiones explicat praed. Bened. ad ver. mortuo itaq; &c. in ipis, a nu. 105. & in seq. persequitur. Naturalis dicitur ea, quae transfert, quae naturae sanguini adhaerent & generi, vt si transferat nobilitatem, sic dicimus natalibus nobiles, l. nobiles, de commer. & mer. C. §. 2. Conuentionalis, quae ex virtute pacti quaesitum, natura conuentionis transfert ius in successores quaerentis, vt in l. iuris gentium, §. pactorum, de pact. P. l. si pactum, de prob. P. l. is cui sub conditione, de act. P. §. ex conditionali, de verb. oblig. l. iust. §. 1. Legalis seu legitima dicitur, l. legitima, de pac. P. l. de cond. ex lege P. and. quando ratione legis, quod nobis quaerendum est, potest quae a nostris heredibus nostro nomine, & perinde ac si viueremus. Et hanc triplicem lex introduxit in hereditate nobis competente non adita, transferenda in nostros heredes extrinseci causa, Bart. hec explicat in l. ventre praeterito, de acq. hered. Bened. ad d. c. & ver. mortuo itaq; & tractat de prima specie a nu. 108. v. §. que ad nu. 151. tractat & de tribus membris. Bal. in d. l. cum antiquioribus, q. 8. & in l. 3. de hered. inst. C. Prima, quae ratione & beneficio iuratis, ratione cuius, si filius vel nepos in potestate morientis patris vel aui constitutus, moriatur antequam adierit patris vel aui hereditatem, siue sciat sibi delatam, siue ignoret, semper transmittit eandem ad heredes sibi succedentes, siue ii sint extranei, siue sui, siue ex testamento vel ab intestato, ei succedant, in l. apud hostes, C. de suis & leg. her. l. 3. de iur. delib. C. Etenim iam viuō patre quodammodo erat filius dominus, & mortuo eo continuatur in eum dominium, siue is sit ignorans, siue sciat delatam hereditatem, quod pertinet ad plenum ius, & ad naturale dominium, l. in suis, de lib. & posthu. 2. P. l. in suis, de iur. & legit. P. Secunda, quae species transmissionis legalis, quae non ratione patriae potestatis seu iuratis, sed ratione sanguinis lineae descendens vel ascendens. Nam si moriatur aliquis ex descendens, heres ascendens cuius non adierit hereditatem, siue in potestate eius fuerit, siue nō, hereditatem non aditam transmittit ad liberos descendentes succedentes ei beneficio, l. v. de iis qui an. aper. tab. C.

Differt autem a prima iuratis transmissione, quod haec transmissionis fiat in liberos descendentes ex se solum, non autem in heredes extraneos et succedentes, vt ea quae iuratis est. Vtraque tamen in hoc conueniunt, vt si descendens hereditas delata sit ascendenti, vel collateralis collateralis, & is ascendens vel collateralis ante aditam hereditatem decesserit, nō possit transmittere ad successores suos, Guillelmus Bened. l. v. vbi supra a nu. 152. per l. quoniam in prioribus, C. de iure deliberan. Bartol. in d. l. vni. c. de iis qui ante aper. tabul. vbi improbat. glossam quae sentit contrarium, Bal. in l. 2. ad Orific. & in l. cum antiquioribus, de iur. del. excepto casu, l. si infanti, de iure delib. C. Intra sanguinis & naturalis descendens successio ascendentiū debita dicitur, in l. scripto, v. n. liber. P. & l. cum ratio, de bon. damnator. P. Et proinde

transmissio hereditatis, in prima & secunda specie transmissio, fieri dicitur. Quia ratio ne videtur mihi in conuentionibus filiorum & descendendum transmittendi potestas prorogata, ut ad conuentionem seu sanguine proximos succedentes. Ut quemadmodum in descendendum hereditas transit & continuata videtur sine ministerio externo, sic & in collateralibus mortuus quoque dicatur inuestire viuentem, seu salire, & heredem eodem iure facere, *l. non facile, §. cognati, l. Iurisconsultus, §. 1. de grad. affin. P. l. 1. vnde cognati. P. l. fin. de iustit. & iur. P.* quia ius sanguinis dicitur esse inter cognatos, & nullo iure ciuili iura sanguinis dirimi possint, *l. iura sanguinis, de reg. iur.*

2. 2. Tertia transmissio legalis species, quae fit ex beneficio. I. cum antiquioribus, de iure delib. C. quando quis sciens sibi delatam hereditatem, infra annum sibi iure ad deliberandum datum an adire velit vel non, moritur: & sic pendente, adhuc tempore deliberandi, non adita nec repudiata hereditate, transmittit non quidem hereditatem, ut in duobus primis membris, sed illud ius deliberandi, & potestatem adeundi, *l. cum antiquioribus, de iure delib. C. & Bart. ibi & in d. l. ventre praeterito, vlt. colum. versic. septimus casus, in quantum superest de anno.* Si autem ignorans delatam moriatur, non transmittit ius deliberandi: quia non dicitur cepisse deliberare in eo quod ignorabat. Sed & si heres transmittentis, & qui ceperat deliberare, intra annum non adeat, non admittetur postea. *¶ Nisi* heres ex causa legitima distulisset adire, nempe ut prius vindicaret mortem defuncti: vel ratione ventris, *ut in l. si quis in gravi, §. eleganter, ad Senat. Sylla. P.* de quo num admittetur prius dubium erat, vel si fuerit impeditus mota falsi controuersia contra testamentum, vel alia de causa legitima, *Bal. in l. cum antiquioribus, in fi. de iur. delib.*

2. 3. Notandum test, hoc ius deliberandi dici, non autem ad eundem: nam si quis viuat, si non coactus fuerit a iudice certo apposto termino deliberare, & si non repudiarit, potest adire quando vixerit, *l. si curatoris, §. C. eo. l. quando heres, de acq. hered.* Et in suis id expressius, nulla legi temporis praescriptione summo ueri posse, quin possint se immiscere. Longissima uero tolli posse hanc facultatem, puta 30. annis receptum est, exemplo aliarum actionum, *l. licet, C. de iur. del. Addit etiam Bart. d. l. licet, & l. si quis, §. omnes, de prescript. 30. vel 40. ann. C. Bar. ad d. l. licet.* quod contra filiam institutam solum a matre, ad eam submouendam ab additione, sexaginta anni requiruntur: triginta quidem, ut contan non aduentem ex testamento: triginta uero, ut contra uenientem ab intestato: quam decisionem dicit mirabilem Paulus Castren. *in d. l. quando, in 1. de acq. hered. hancque probat Iason & Baldus,*

2. 4. *¶ In fin. d. l. licet, num. 5. & ibi Bald.* *¶ Et* hanc iure ciuili introducta dilatio ad eundem, quia aditio iuris ciuilis est: cum tamen ex iure praetorio, remedium deliberandi non ita prorogaretur in edicto successorio, quod petendi bonorum possessionem tempus praescriberet. suis quidem filiis & paribus, anni: proximioribus autem aliis, centum dierum tantum spatium, *l. 1. §. l. ius, de success. edi. P. l. 4. qui admitt. ad bonor. poss. poss. C.* Illudque dabatur, quando filius per bonorum possessionem unde liberi non uenisset intra tempus, si nemo in eo primo gradu erat, cui accreuisset eius portio, omniam additionem, *in extra l. si pluribus, de suis & leg. her. P.* Verum salua erat etiam mora anni restitutio filio, ut exclusus per, unde liberi, possit postea petere bonorum possessionem ex tempore alterius edicti, unde legitimi, *d. l. 1. §. sed uidentiam, de success. edi.* Ita proximitatis nomine dabatur dies computandi ab elapso termino, unde liberi si illa successionis species adesset: alioquin tempus utrumque computabatur utile primum a die scientiae delatae hereditatis, *l. qui admitt. ad bon. poss. poss. C.* Sabducebatur enim tempus ignorantie, sicut & in ius impedimenti, ab utili tempore, *l. quando, eo. l. annus utilis, G. de calumniar. P. lib. 3. tit. 6.*

2. 6. Delata tunc portio dicitur hereditas, quae quis possit ad eundem conlequi, *l. delata, §. 1. de verb. sign. P.* Alius tunc effectus iuris deliberandi est, ut creditor hereditarius, pendente tempore deliberandi non possit pignora capere vel executione uti, *gl. in l. si cum dotem, ad §. transfretat, sol. matrim. P.* sed debet expectare inuentarii confessionem, si uelit eius beneficio uti heres, ut sciatur nū bona sufficiant ari alieno liberando. Et ita iudicatum in Senatu Parisiensi 24. Martii, 1527. *Pap. refert lib. 21. rhaps. arest. tit. 10. arest. 7.*

2. 8. Rationes tunc ius deliberandi fuerit hereditibus indultum, ex pluribus quasdam refero. Prima, quod cum pluribus legibus confultum fuisset morientibus, & ut iucceptiones eorum conferuarentur, & ut heredes haberent: a quom visum est, & prospici hereditibus, & dandum esse tempus, quo possent sibi antea cauere,

quam. repentinis aliorum negotiis inuoluerentur in sui perniciem, *l. Aristo, §. de iure delib. l. Aristo, 28. de acq. hered. P.* Deliberatio omnibus rebus necessaria, quae hominum indiffusos calores possit refranare, *c. anteriorum, 2. q. 6.* Temporeque indigemus, ut aliquid maturius agamus. Neque sunt praecipitanda opera nostra aut consilia, nec ordo corrumpendus, *c. ponderet, 50. dist. Cautela & illa laudabilis, in qua totum ratio agit, & furor nihil sibi vindicat: agendum uel nihil prius quam cōcitata mens ad tranquillitatem redeat, c. illa prepositorum sollicitudo, 11. quest. 3.* Et Martialis dicebat *lib. 11. Epig. epigr. 99.*

*Non ignorat omni quod sit succedere Macro:
Nam sua qui meretur pondera, ferre potest.*

2. 1. Est, tunc dixi, latens aet alienum in hereditatibus, potissimum in maioribus: ubi enim sunt diuitiae multae, ibi sunt plures, qui eas comedunt, *§. neque tamen, cum gloss. fin. de aucto. iur.* Et plures sunt creditores, qui pendente uita debitorum, uel metu dignitatis eorum, uel amicitia, uel spe beneficii consequendi non repugnant: postquam autem cecidit uita & arboris superbiae truncus, accurrunt ad uita repentina. Et qui stantis arboris fructus non poterant attingere, collapsa truncum a ramis facile repetit, & successoribus non paruit. Saepem plures uiuunt aliepi ornati plumis, qui delituiti fauore & uento secundo exuuntur. Et ita sibi heredes deliberare par est:

*Ne si forte suas repetitum uenerit oha
Grex animi plumas moueat, conuulsarissimum.*

Quis credidisset unquam Epaminundam inopem omnino fuisse, nisi uidisset eum ob inopiam publico funere a Thebanis sepultum: & postquam repertorium bonorum eius fecisset, ferreum uerum tantum in eius demo inuenisset: Haec enim tantum inuenta eius feruntur bona, *Plutarch. in uita Fabii Maximi.* *¶* Lyfandi paupertas post eius mortem tantum detecta est, *idem in eius uita.* Sunt & plures, qui dum uolunt uideri diuites, legatis pluribus infarciant testamenta, quae uix possent exsolui a duplici hereditate relicta: & fere omnes amplius de suis facultatibus sperant homines, quam in his sit, *in fraudem quib. ex caus. manu. non lic. dicitur hereditibus indultum est sui gratia tempus deliberandi.*

2. 3. Tertio loco, etiam creditorum causa tempus constitutum deliberandi, ne diffugii & subtractionis uel expilandae hereditatis ansa daretur nimium morosis hereditibus, sed scirent cum quibus experiri citius deberent, *in l. 1. de success. edi. P. l. si plures, 10. de iure delib. P.* Item postremo, ne dominia rerum diutius sub incerto essent, *dicitur de success. edi. quod ne sint, interest maxime Republicae, l. de usucap. P.*

De confessione & iure inuentarii hereditarii. CAP. 3.

1. Inuentarii conficiendi beneficium a Iustiniano introductum, & quorum. Inuentarium quid, quoruplex, & a quibus fieri debet. *§. nu. 23. & 5.*
4. Annotatio bonorum per inuentarium.
6. Inuentarium hereditatis quid, & quid contineat, quid uel describi in eo debeat.
7. Inuentarii tutoris & heredis differentia, & instrumenta quomodo eo comprehendenda.
8. Inuentarium hereditatis coram quo fieri debet.
9. Inuentarii hereditarii conficiendi forma, & fieri posse post aditam hereditatem intra tempus concessum, quare res autem describantur in eo. *§. nu. 10.*
11. Inuentarii hereditatis necessitas quem respiciat.
12. Inuentarium quis heres cogi potest facere.
13. Fictus delatae hereditatis non conficiens inuentarium, non tenetur supra uires.
14. Inuentarii conficiendi tempus quomodo contra minores, & ecclesiam, & hospitale heredes praescribitur.
15. Inuentarii confectio, an & quando remitti heredi per restatorem possit.
16. Tutori filiorum, an restator possit remittere confessionem inuentarii.
17. Inuentarii hereditatis utilitates & effectus.
18. Inuentarium non conficiens hereditatis non tenetur in conscientia supra uires hereditatis exceptis casibus. *nu. 21.*
22. Inuentarii de hereditate conficiendae rationes. *§. seq. 24.*
23. Inuentarium certitudinis rerum conducit, sit expensis hereditatis.

